

başarıya
kanat aç

7. SINIF
SOSYAL BİLGİLER
25 SİSTEMATİK
SARMAL DENEME

YENİ İÇERİK

MÜFREDATA
TAM UYUMLU

AKILLI
TAHTA

TAMAMI VIDEO
ÇÖZÜMLÜ

OPTİK OKUMA

**KORAY
VAROL**

KYA
YAYINLARI

7. SINIF SOSYAL BİLGİLER 25 SİSTEMATİK SARMAL DENEME

ISBN

978-625-6917-08-8

Yazar

Kva Yayın Kurulu

Yayıncı

KVA YAYINCILIK A.Ş.
Kuştepe Mah. Leylak Sok. No:1 K: 4 D: 16
Nursanlar İşmerkezi Şişli/İstanbul
0212 263 63 36

Yayıncı Sertifika No

41654

Dizgi-Mizanpaj

KVA Yayın Birimi

Kapak Tasarım

Ofisgraf
İstanbul
(533) 476 70 88

Baskı ve Cilt

WPC MATBAACILIK SAN. TİC. A.Ş.
Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No: 17/1 Esenyurt / İSTANBUL

Matbaa Sertifika No

50884

Bu kitabın her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, kitabın tamamının veya bir kısmının KVA Yayıncılık AŞ'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, bilgisayar ortamına alınması, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması veya başka bir amaçla kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar, doğabilecek cezai sorumluluğu ve kitabın hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

EDİTÖRÜN SÖZÜ

Merhabalar!

Sevgili Öğretmenimiz,

Sistematiik sarmal denemeler, belirlediğimiz **25 aktif hafta** üzerine kurgulanmıştır. Eğitim öğretim yılının ilk üç haftası ile son haftaları ve sınav haftalarında sarmal deneme yapma olanağı zorlaştığından bu haftalardaki kazanımlar bir sonraki veya önceki haftaların kazanımlarıyla birleştirilmiştir.

36 hafta olan çalışma takvimi **25 aktif hafta** olarak düzenlenmiştir. Bu düzenlemede, her bölgeden öğretmenlerimizle yaptığımız görüşmeler ve birçok öğretmenimizin istek ve beklentileri bize yol gösterici olmuştur.

Haftalık denemeler sadece o haftanın kazanımlarını taramamalı, öğrencilere geriye bakış yaptırmalı ayrıca soruların düzeyi de önceki haftaların kazanımlarına doğru zorlaşmalıdır. Bu mantıkla hazırlanmış olan sistematiik sarmal denemeler, öğrencilerin yeni öğrendiği konuların öğrenme düzeyi hakkında bilgi verdiği gibi yakın ve uzak haftalardaki kazanımların da öğrenciler tarafından hatırlanma durumu hakkında bilgi verecek dinamik bir süreçtir.

Öğretmenlerimize; hangi öğrenciyle hangi konuda ve hangi düzeyde etüt etmesi anlamında bilgi verecek olan bu sistemle bilgilerin sürekli canlı tutulması sağlanmıştır. Yapılan her denemeden sonra öğrencilere, yanlışları üzerinden haftalık çalışma programlarını gözden geçirmeleri ve eksik konuları üzerine gitmeleri önerilmektedir. Doğaldır ki birikimli ilerleme ve hiçbir kazanımı gözden kaçırmadan, her seviyede soruların çözülmesiyle başarıya ulaşılacağı kesindir.

Sistematiik sarmal denemelerde üç bölüm bulunmaktadır.

1. Mavi Bölüm: Bu bölümde 10 soru bulunmaktadır. Belirlenmiş haftanın kazanımları kolay ve kolay-orta sorularla taranmaktadır. Bu sorular beceri temelli sorulardan oluşmaktadır.

2. Yeşil Bölüm: Bu bölümde 4 soru bulunmaktadır. Yakın haftaların yani önceki dört haftanın kazanımlarından oluşmaktadır. Her haftaya bir kazanım şeklinde düzenlenmiştir. Beceri temelli olan bu sorular, orta ve orta-zor düzeyde hazırlanmıştır.

3. Mor Bölüm: Bu bölümde 6 soru bulunmaktadır. Uzak haftanın yani ilk haftadan yeşil bölüme kadar olan haftanın kazanımları zor sorularla taranmıştır. Bu kazanımlar belirlenirken belli bir algoritma kullanılmış ve tüm kazanımlar sistematiik şekilde denemelere konulmuştur.

Sevgili Öğrencimiz,

Sizlere yardımcı olup sizin daha iyiye gitmeniz için bu kitabı hazırladık.

Bir şeyi öğrenme aşamasında genellikle hepimiz belli bir seviyede zorlanırsınız. Bu normal ve doğal bir süreçtir. Eğitimde önemli olan nokta öğrenme çabasıdır. Okulda dersi iyi dinlemen, anlamadığın noktaları sorman, daha sonra öğrendiğin konularla ilgili soru çözmen ve takıldığın yerleri öğretmen ve arkadaşlarına sorman seni ileriye götürür. Bu sürekli kendi kendini besleyen bir durumdur. Sen yaptıkça ileri gidersin, ileri gittikçe yapabilme gücün artar, bunu istediğin ve buna inandığın sürece daha da ileri gidersin. Her yaptığından mutlu olup daha da güzelini yapmaya çalışman dileğiyle.

Sevgilerimle...

KVA YAYINLARI

*başarıya
kanat aç*

DENEME ÇİZELGESİ

KAZANIM	1. DENEME	2. DENEME	3. DENEME	4. DENEME	5. DENEME	6. DENEME	7. DENEME	8. DENEME	9. DENEME	10. DENEME	11. DENEME	12. DENEME	13. DENEME	14. DENEME	15. DENEME	16. DENEME	17. DENEME	18. DENEME	19. DENEME	20. DENEME	21. DENEME	22. DENEME	23. DENEME	24. DENEME	25. DENEME
7.1.1.																									
7.1.2.																									
7.1.3.																									
7.1.4.																									
7.2.1.																									
7.2.2.																									
7.2.3.																									
7.2.4.																									
7.2.5.																									
7.3.1.																									
7.3.2.																									
7.3.3.																									
7.3.3. - 7.3.4.																									
7.4.1.																									
7.4.2.																									
7.4.3. - 7.4.4.																									
7.5.1.																									
7.5.2.																									
7.5.3. - 7.5.4. - 7.5.5. - 7.5.6.																									
7.6.1. - 7.6.2.																									
7.6.3. - 7.6.4.																									
7.7.1. - 7.7.2.																									
7.7.3. - 7.7.4.																									

Bu Kazanım/Kazanımların Testi: 4 Soru Kolay, 6 Soru Orta. Toplam 10 Soru.

Önceki 4 Kazanım/Kazanımların Testi: 2 Soru Orta, 2 Soru Orta-Zor. Toplam 4 Soru.

Topla Gel Testi: İlk kazanım/kazanımlardan yeşil kutuya kadar olan kazanımları içerir. Toplam 6 Soru Zor.

KAZANIM TABLOSU

7.1.1.	İletişimi etkileyen tutum ve davranışları analiz ederek kendi tutum ve davranışlarını sorgular.
7.1.2.	Bireysel ve toplumsal ilişkilerde olumlu iletişim yollarını kullanır.
7.1.3.	Medyanın sosyal değişim ve etkileşimdeki rolünü tartışır.
7.1.4.	İletişim araçlarından yararlanırken haklarını kullanır ve sorumluluklarını yerine getirir.
7.2.1.	Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkış sürecini ve bu süreci etkileyen faktörleri açıklar.
7.2.2.	Osmanlı Devleti'nin fetih siyasetini örnekler üzerinden analiz eder.
7.2.3.	Avrupa'daki gelişmelerle bağlantılı olarak Osmanlı Devleti'ni değişime zorlayan süreçleri kavrar.
7.2.4.	Osmanlı Devleti'nde ıslahat hareketleri sonucu ortaya çıkan kurumlardan hareketle toplumsal ve ekonomik değişim hakkında çıkarımlarda bulunur.
7.2.5.	Osmanlı kültür, sanat ve estetik anlayışına örnekler verir.
7.3.1.	Örnek incelemeler yoluyla geçmişten günümüze, yerleşmeyi etkileyen faktörler hakkında çıkarımlarda bulunur.
7.3.2.	Türkiye'de nüfusun dağılışını etkileyen faktörlerden hareketle Türkiye'nin demografik özelliklerini yorumlar.
7.3.3.	Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.
7.3.4.	Temel haklardan yerleşme ve seyahat özgürlüğünün kısıtlanması halinde ortaya çıkacak olumsuz durumlara örnekler gösterir.
7.4.1.	Bilginin korunması, yaygınlaştırılması ve aktarılmasında değişim ve sürekliliği inceler.
7.4.2.	Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.
7.4.3.	XV-XX. yüzyıllar arasında Avrupa'da yaşanan gelişmelerin günümüz bilimsel birikiminin oluşmasına etkisini analiz eder.
7.4.4.	Özgür düşüncenin bilimsel gelişmelere katkısını değerlendirir.
7.5.1.	Üretimde ve yönetimde toprağın önemini geçmişten ve günümüzden örneklerle açıklar.
7.5.2.	Üretim teknolojisindeki gelişmelerin sosyal ve ekonomik hayata etkilerini değerlendirir.
7.5.3.	Kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarına ve sosyal yaşamdaki rollerine örnekler verir.
7.5.4.	Tarih boyunca Türklerde meslek edindirme ve meslek etiği kazandırmada rol oynayan kurumları tanır.
7.5.5.	Dünyadaki gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan yeni meslekleri dikkate alarak mesleki tercihlerine yönelik planlama yapar.
7.5.6.	Dijital teknolojilerin üretim, dağıtım ve tüketim alanında meydana getirdiği değişimleri analiz eder.
7.6.1.	Demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiği anlamları açıklar.
7.6.2.	Atatürk'ün Türk demokrasisinin gelişimine katkılarını açıklar.
7.6.3.	Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temel niteliklerini toplumsal hayattaki uygulamalarla ilişkilendirir.
7.6.4.	Demokrasinin uygulanma süreçlerinde karşılaşılan sorunları analiz eder.
7.7.1.	Türkiye'nin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlara örnekler verir.
7.7.2.	Türkiye'nin ilişkide olduğu ekonomik bölge ve kuruluşları tanır.
7.7.3.	Çeşitli kültürlerle yönelik kalıp yargıları sorgular.
7.7.4.	Arkadaşlarıyla birlikte küresel sorunların çözümüne yönelik fikir önerileri geliştirir.

7.1.4. : İletişim araçlarından yararlanırken haklarını kullanır ve sorumluluklarını yerine getirir.
Ve önceki kazanımlar.

1. • **Madde 22:** Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.

• **Madde 26:** Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.

Yukarıdaki anayasa maddelerine bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İletişim araçları bize sınırsız özgürlük sunar.
- B) Bazı hak ve özgürlüklerimiz anayasa tarafından güvence altına alınmıştır.
- C) İfade özgürlüğü düşünce özgürlüğünün devamıdır.
- D) Hak ve özgürlükler sorumlulukları da beraberinde getirir.

2.

GAZETE

19 Ekim 2019 tarihli 3954 sayılı gazetemizde yer alan “Belediye Talebimize Cevap Vermedi” başlıklı haberde söz konusu iddiaya göre evden çıkan kanalizasyon pisliklerinin çevreyi rahatsız ettiğini ve o evin altında iş yeri bulunan Mehmet Bey ise bu konuda “Belediye talebimize cevap vermedi” yönündeki söylemleri sehven (yanlışlıkla) söylemiştir. Söz konusu iddia ile ilgili konunun muhatabı ilçe belediyesi değil Sular İdaresi olduğu ve Mine Hanım tarafından kaleme alınan dilekçenin Sular İdaresi’ne yazıldığı ve Doğrusöz’ün “Belediye talebimize cevap vermedi” sözünü sehven söylediği bilgileri kamuoyuna saygıyla duyurulur.
Cevap ve Düzeltme Talep Eden
İlçe Belediyesi

Bu gazete haberi aşağıdaki kavramlardan hangisini anlatırken örnek olarak kullanılabilir?

- A) Tekzip
- B) Sansür
- C) Akıllı işaretler
- D) Tarafsız haber

3.

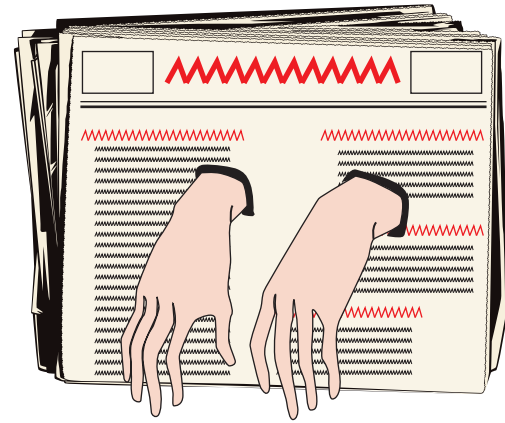

Ünlü bir oyuncunun ailesiyle birlikte tatilde çektiği fotoğraflar, oyuncunun izni alınmadan bir gazetede yayımlandı.

Bu bilgi aşağıdaki hak ve özgürlüklerden hangisinin ihlal edildiğine bir örnektir?

- A) Haber yapma hakkı
- B) Haber alma hakkı
- C) İfade özgürlüğü
- D) Özel hayatın gizliliği

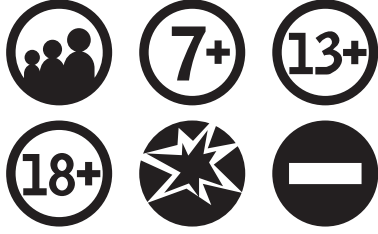
4. Mehmet, Sosyal Bilgiler dersi için aşağıdaki görseli hazırlamıştır. Bu görsel ile temel hak ve özgürlüklerden biri hakkında bilgi vermek istemektedir.

Bu temel hak ve özgürlük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özel hayatın gizliliği hakkı
- B) Haber yapma hakkı
- C) Vicdan özgürlüğü hakkı
- D) Toplantı ve dernek kurma hakkı

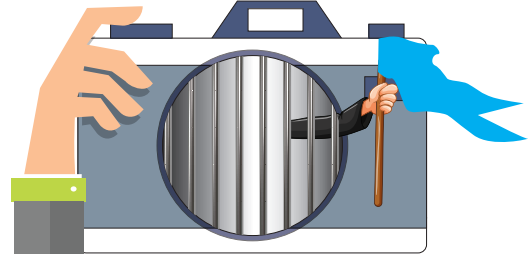
5. Aşağıda akıllı işaretlerden bazıları verilmiştir.

Bir ortaokul öğrencisinin aşağıdaki akıllı işaretlerden hangilerinin bulunduğu bir sinema filmini izlemesinin sakıncalı olacağı söylenemez?

- A)   B)
- C)   D)

6.

Kitle iletişim özgürlüğü ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Demokratik toplumun bir özelliğidir.
B) İnsanların kendilerini söz, yazı, resim gibi yollarla ifade edebilmesidir.
C) Düşünceyi yayma özgürlüğüdür.
D) Yüz yüze iletişimin gelişmesine olanak sağlamaktır.

7. Aşağıdaki resimler uluslararası bir resim yarışmasına katılan çocuklara aittir. Çocuklar bu yarışmada “Dünya Barışı” konulu resimler yapmışlardır.

Buna göre bu resimler çocukların, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’nin;

- I. **Madde 12:** Taraf devletler görüşlerini oluşturma yeteneğine sahip çocuğun kendini ilgilendiren her konuda görüşlerini serbestçe ifade etme hakkını bu görüşlere çocuğun yaşı ve olgunluk derecesine uygun olarak gereken özen gösterilmek suretiyle tanır.
- II. **Madde 13:** Çocuk düşüncesini özgürce açıklama hakkına sahiptir. Bu hak ülke sınırları ile bağlı olmaksızın yazılı, sözlü, basılı, sanatsal biçimde veya çocuğun seçeceği başka bir araçla her türlü haber ve düşüncelerin araştırılması, elde edilmesi ve verilmesi özgürlüğünü içerir.
- III. **Madde 17:** Taraf devletler kitle iletişim araçlarının önemini kabul eder. Çocuğun özellikle toplumsal, ruhsal ve ahlaki esenliği ile bedensel ve zihinsel sağlığını geliştirmeye yönelik çeşitli ulusal ve uluslararası kaynaklardan bilgi ve belge edinmesini sağlarlar.

maddelerinden hangilerindeki haklarını kullandıklarını gösterir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) II ve III.

8. Haber, bilgi ve düşüncelerin iletişim araçları vasıtasıyla serbestçe elde edilebilmesi, açıklanabilmesi ve yayılabilmesi aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Teknolojinin takip edilmesine
- B) Kitle iletişim özgürlüğünün bulunmasına
- C) Etkili iletişim kurallarının bilinmesine
- D) Medya okuryazarlığının öğrenilmesine

9.

Kitle iletişim özgürlüğü aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilidir?

- A) Düşünceyi açıklama özgürlüğüyle
- B) Çalışma özgürlüğüyle
- C) Yaşama ve yerleşme özgürlüğüyle
- D) Kendini geliştirme özgürlüğüyle

10.

Veri paylaşımına izin veren akıllı cihazların yaygınlaşması kötü amaçlı yazılımları da beraberinde getiriyor.

Çeşitli işletim sistemlerine yerleşen kötü amaçlı yazılımlar özel hayatımızın gizliliğine zarar verebilir. Kullandığınız programlar ve uygulamalar sürekli bizimle ilgili veriler topluyor. Toplanan veriler önemsiz görülebilir. Ancak bütün akıllı cihazlarınızdan elde edilen veriler bir araya geldiğinde hayatımızla ilgili detaylı bir resim sunuyor.

Bu veriler kötü amaçlı kişilerin ellerine geçtiğinde ise yaşayabileceğimiz gizlilik ve güvenlik sorunları hayal edemeyeceğimiz bir boyuta ulaşabiliyor.

Bu görselde insanlar aşağıdakilerden hangisi bakımından uyarılmıştır?

- A) Medyadaki haberlerin doğruluğunun araştırılması gerektiği
- B) Sosyal medyada paylaşılan bilgilerde dikkatli olmamız gerektiği
- C) Hak ve özgürlüklerin ihlali konusunda bilinçli olunması gerektiği
- D) Sanal alışverişlerde dikkat edilmesi gereken önemli noktaların bulunduğu

11.

Bu görselde boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Yüz yüze konuşun
B) Önerilerde bulunun
C) Dokunun
D) Göz teması kurmayın

12.

Özellikle Mudurnu yöresinde yapılan çınar yaprağı oyası, uzun ömür ve bilgelik temennisi için işlenir. Portakal çiçeği oyası doğumla ölümü, gençlikle olgunluğu ifade eder. İnsanımız sadece oyaların motiflerinde anlatmamış duygularını...

Bir diğer ifade yöntemini de halı ve kilim dokumalarında görürüz. Anadolu insanı geçmişten günümüze yaşamını, görsel anlatımındaki zengin ifade gücüyle dile getirir.

Osmanlı toplumundan da birkaç örnek verelim. Eğer bir evin camında sarı çiçek varsa "Benim evimde hasta var. Ey sokaktan geçenler sakın bağırıp rahatsız etmeyiniz." demektir.

Bu bakımdan halı ve kilim sadece bir yer yaygısı değildir. Aynı zamanda, onu dokuyan kişinin duygularını ve kültürel yaşantısını gösteren bir simgedir.

Bu metindeki bilgiler aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ifade edilemez?

- A) Sessiz iletişim
B) Yazılı iletişim
C) Dolaylı iletişim
D) Sözsüz iletişim

13. İnsanların sözleri renkli şapka yöntemi ile sınıflandırılabilir. Aşağıda bu renkli şapkalardan dördü verilmiştir.

I Beyaz Şapka Tarafsız ve objektiftir. Bilimsel ve net bilgiler verilir.	II Kırmızı Şapka Duygusal bir bakış açısı vardır.	III Siyah Şapka Karamsar ve kötümserdir, olumsuz yönlere odaklanır.	IV Sarı Şapka İyimser ve olumlu düşünme ile ilgilidir.
---	--	---	---

Günümüzde artık hemen hemen her aile bireyinde akıllı telefon ve Genel Ağ var. Bireyler arasında iletişim akıllı telefon ve Genel Ağ kullanımının artmasıyla değişime uğramıştır.

Buna göre Sercan'ın numaralanmış hangi şapka grubunda olduğu söylenebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

14. Anadolu kadını iğne oyasıyla sevgi, acı, pişmanlık, öfke, düş kırıklığı, mutluluk gibi duygularını dile getirir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine bir örnektir?

- A) Sözlü iletişim B) Medya
C) Sözsüz iletişim D) Yazılı iletişim

15.

Günlük hayatımızın her alanında çevremizdeki insanlarla iletişime geçeriz.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi karşımızdaki-nin bizi anlamasına yardımcı olan unsurlardan biri değildir?

- A) Tutumumuz B) Davranışlarımız
C) İletişim şeklimiz D) Yaş ve cinsiyetimiz

16. Ahmet Amca, rahatsızlığı nedeniyle doktora gitmeye karar verdi. Vücudunda sebebini bilemediği ağrılar hissediyordu. Yaşadığı ilçenin hastanesinde iki tane dâhiliye doktoru vardı: Doktor Hasan Bey ile Doktor Nuri Bey. Ertesi gün Hasan Bey'in muayenehanesine gitti. Ahmet Amca, içeri girdiğinde doktor önceki hastanın sonuçlarına bakmaya devam ediyordu ve yüzüne bakmadan oturmasını söyledi. Ahmet Amca bir eliyle karnını işaret ederek ağrılarını anlattı. Doktor bey halâ başka şeylerle meşgul oluyor Ahmet Amca'ya bakmıyordu. Kısa süren bir muayene sonrası doktorun verdiği ilaçlar ile evine dönen Ahmet Amca, hiç mutlu değildi. Kendi kendine şöyle söyleniyordu: "Bu doktor benim derdimi anlamadı. Ağrılarım geçmeyecek."

Buna göre doktorun, olumlu iletişimi sağlayan aşağıdaki tutumlardan hangisini göz ardı ettiği söylenebilir?

- A) Jest ve mimiklerini etkili kullanma
B) Ses tonunu ayarlama
C) Dikkatli dinleme ve göz teması kurma
D) Ön yargısız dinleme

17.

Bu görsel;

- I. Yazılı iletişim,
II. Sözsüz iletişim,
III. Sözlü iletişim

yöntemlerinden hangilerini anlatmak için hazırlanmış olabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve II.

18.

ETKİLİ İLETİŞİM

Etkili iletişim, hem doğru dinlemeye hem de doğru konuşmaya bağlıdır. Bu da insanın daha fazla kavramla düşünebilmesini, kendisini daha iyi ifade edebilmesini ve karşısındakini daha iyi anlayabilmesini sağlar.

Etkileyici konuşma ve etkin dinleme yapabilmek için kitap okuma alışkanlığı kazanmalıyız. Okuduğumuz her kitap kelime dağarcığımıza yeni kelimeler ekler.

Bu görseldeki bilgilerde etkili iletişimde aşağıdakilerden hangisinin önemli olduğu anlatılmıştır?

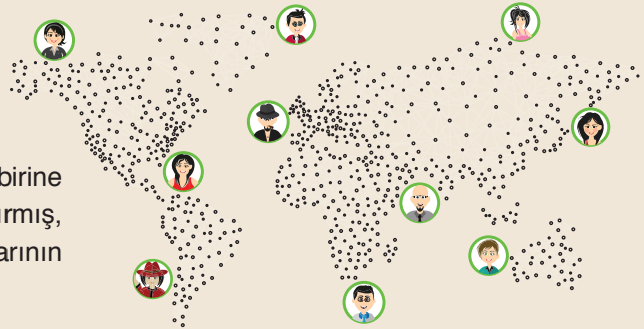
- A) Dili etkin kullanmanın
- B) İçten duruş sergilemenin
- C) Empati kurmanın
- D) Ses tonunu iyi ayarlamamanın

19.

Medya sosyal, ekonomik ve eğitim yaşantımızda köklü değişimler meydana getirdiği gibi kültürümüzü de etkilemiştir. Medyanın görsel, işitsel yayınları kültürel değişimlere neden olduğu gibi farklı kültürler arasındaki etkileşimi de artırmaktadır.

İletişimin dünyada yaygınlaşması, toplumları da birbirine yakınlaştırmıştır. Bu durum kültürel alışverişi hızlandırmış, toplumların birbirlerinin deneyimlerinden yararlanmalarının yolunu açmıştır.

Buna göre medya ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Eğlendirici
- B) Bilgi aktarıcı
- C) Ayrıştırıcı
- D) Olumsuzluğa yol açan

20. Aşağıdaki deyim ve atasözlerinin hangisinde olumlu iletişime vurgu yapılmamıştır?

A)

Ağızdan bal damlamak

B)

Bir söyle on dinle

C)

İleri geri konuşmak

D)

Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır

7.2.1. : Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkış sürecini ve bu süreci etkileyen faktörleri açıklar.

Ve önceki kazanımlar.

1. Malazgirt Zaferinden sonra yurt edinmek için Anadolu'ya gelen boylardan biri de Kayılardı. Türkiye Selçuklu Sultanı I. Alaeddin Keykubat, eski gücünü yitirmiş olan, taht kavgaları ile uğraşan Bizans Devleti sınırına uç beyleri yerleştiriyordu. Selçuklu Sultanı Alaeddin Keykubat, Ertuğrul Bey idaresindeki Kayıları ilk olarak Ankara yakınlarındaki Karacadağ yöresine yerleştirdi. Daha sonra Kayılara Söğüt ve Domaniç yörelerini yaylak ve kışlak olarak verdi.

Bu metinde Kayılar ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Söğüt ve Domaniç'in hangi devlet tarafından kendilerine verildiğine
- B) Hangi olaydan sonra ve niçin Anadolu'ya geldiklerine
- C) Hangi devletin sınırına uç beyliği olarak yerleştirildiğine
- D) Beyliğin yönetimindeki veraset sisteminin ne olduğuna
2. Köseadağ Savaşı'nda (1243) Türkiye Selçuklu Devleti, Moğollara karşı ağır bir yenilgi aldı ve yıkılış sürecine girdi. Tarihçi İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Moğolların Türkiye Selçuklu Devleti üzerindeki baskısının bir iktidar boşluğunu ortaya çıkardığını belirterek bu durumun Anadolu'nun çeşitli bölgelerine yerleştirilen Türkmen boylarının bağımsızlıklarını ilan etmesine yol açtığını söylemektedir.

Bu metindeki bilgilere dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Türkiye Selçuklu Devleti'nin 13.yy'ın ortalarına doğru Anadolu'daki otoritesinin azaldığına
- B) Anadolu'da beylik döneminin başladığına
- C) Anadolu'dan geçen ticaret yollarının önem kazandığına
- D) Köseadağ Savaşı'nın Anadolu'daki Türk siyasi birliğini olumsuz yönde etkilediğine

3. Osmanlı Beyliği'nin yurt edindiği topraklar Bizans İmparatorluğu'nun büyük kent ve kasabaları ile komşuydu. Önemli ticaret yolları üzerindeki bu şehirler ile yapılan ticaretten Osmanlı Beyliği önemli gelir elde ediyordu. Buraların fethedilmesi mevcut ekonomik kaynakların Osmanlı Beyliği'ne geçmesini sağladı.

Bu metinde Osmanlı Beyliği'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmıştır?

- A) İktisadi özelliği B) Yönetim şekli
- C) Kültürel özellikleri D) Toplumsal hareketliliği

4. "Bizler başkent dışında yaşayan askerleriz. Osmanlı ordusunun en kalabalık gücünü bizler oluşturuyoruz. Devlet bize doğrudan maaş vermez. Bize bakmakla yükümlü tuttuğu kişilere tımar ismi verilen dirlik toprağı verir. Tımar sahipleri elde ettiği gelirin bir kısmı ile bizim bütün masraflarımızı karşılar. Savaş zamanı hızla orduya katılırız. Barış zamanı ise atlarımızla savaş talimi yapar ve ihtiyaçlarımızı karşılayan tımar sahibinin topraklarındaki üretimi denetleriz. Aynı zamanda bulunduğumuz bölgenin güvenliğini de sağlarız. Hem tımar topraklarında yaşadığımız hem de atlı askerler olduğumuz için bize Tımarlı Sipahiler denir."

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Osmanlı tımar sisteminde dirlik sahibinin görevlerinden biri değildir?

- A) Bölgesinde üretimi artıracak tedbirler almak
- B) Bulunduğu bölgenin güvenliğini sağlamak ve vergileri toplamak
- C) Savaş zamanında askerleriyle birlikte orduya katılmak
- D) Kapıkulu askerlerine ulufe dağıtmak

5. Osmanlı nüfusunun büyük kısmı köylerde yaşamaktaydı. Köylüler ise daha çok tarım ile uğraşırlar ve ürettikleri ürünlerin bir miktarını vergi olarak verirlerdi. Köylülerin büyük çoğunluğu devletin kendilerine tahsis ettiği çiftlikleri işleten ailelerden oluşmaktaydı.

Bu metindeki bilgilere dayanarak Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

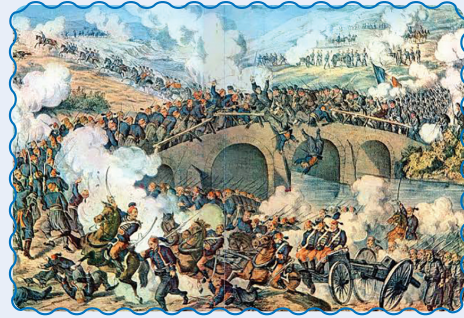
- A) Aile çiftliklerindeki tarımsal ürün çeşitliliğinin fazla olduğu
- B) Tarımdan alınan vergilerin hazinenin gelir kaynaklarından biri olduğu
- C) Kentlerde yaşayan nüfusun kırsal alanlara göre daha az olduğu
- D) Tarım alanları bakımından özel mülkiyetin bulunmadığı

6. Osmanlı toplumu barış ve kardeşlik içerisinde yaşardı. Örneğin herhangi bir mahallede iki kişi arasında küskünlük olursa mahalle halkı bir araya gelir ve birkaç gün içerisinde küskünleri barıştırırlardı. Eğer barıştıramazlarsa dört gözle bayram beklenir, bayramlar barışın ve kardeşliğin vesilesi yapılırdı. Mahallelerde bir paşanın konağının karşısında ekonomik durumu iyi olmayan birisinin evi de bulunabilirdi. Evlerin kapı ve pencereleri genellikle karşılıklı birbirlerine açılırdı. Komşular pencereden pencereye sohbet ederlerdi.

Bu metinde Osmanlı Devleti'nin hangi yönü anlatılmıştır?

- A) Siyasi
- B) Toplumsal
- C) Askerî
- D) Ekonomik

7.

Osmanlı kuvvetlerinin Rumeli'ye geçişleri Çimpe Kalesi ile sınırlı kalmadı. Orhan Bey'in büyük oğlu Süleyman Paşa önderliğinde Gelibolu Yarımadası'nın önemli yerleri Türkler tarafından hızla fethedildi.

Buna göre Osmanlı Devleti fetihlerde aşağıdakilerden hangisini uygulamıştır?

- A) Devşirme sistemini
- B) İskân politikasını
- C) Gaza ve cihat politikasını
- D) Tımar sistemini

8. Süleyman Paşa Rumeli'deki kaleleri fethedince Orhan Bey'e şunları söylemiştir:

"Rumeli şehir ve kalelerindeki Hristiyan aileleri Karesi vilayetine geçirip onların yerine de Anadolu'nun güneyinden konargöçer Türkmenleri, gönüllü gazileri, gaza eden dervişleri ve kendi arzusuyla gelip yerleşmek isteyen köylüleri gönderip yerleştirmek gerek."

Bu söz Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki politikalar-
dan hangisinin uygulandığını gösterir?

- A) İskân B) Veraset
C) Devşirme D) Tımar

9. Aşağıdaki haritada Kayıların Anadolu'ya geçişleri ve göç yolları verilmiştir.

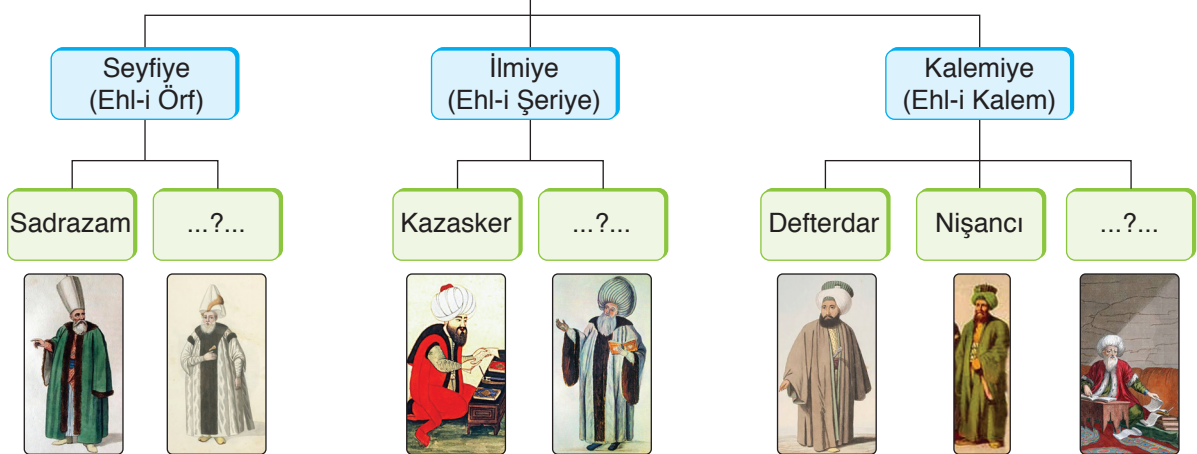
Sadece haritada verilen bilgilere göre, Kayılarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğu Anadolu'dan batıya doğru göç ettikleri
B) Bizans sınırına bir uç beyliği olarak yerleştirildikleri
C) Söğüt'e gelmeden önce bir süre Ankara Yöresi'nde kaldıkları
D) Anadolu'nun bazı yörelerini tanıma fırsatı buldukları

10.

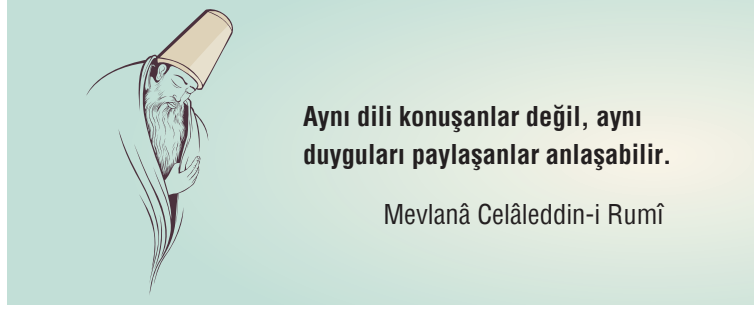
DİVAN-I HÜMAYUN

Bu görselde boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Vezirler B) Reisülküttap C) Şeyhülislam D) Subaşı

11.

Mevlanâ'nın bu sözü, iletişimde aşağıdakilerden hangisinin önemli olduğunu gösterir?

- A) Kullanılan kelimelerin
- B) Vücut dilinin
- C) Empati kurmanın
- D) Ses tonunun

12. Aşağıdaki karikatürde bir sosyal soruna dikkat çekilmek istenmiştir.

Buna göre görsel aşağıdakilerden hangisine örnek olabilir?

- A) Sözsüz iletişim
- B) Yazılı iletişim
- C) Sözlü iletişim
- D) Ben dili iletişim